

**PREZES URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY**

ul. Jagiellońska 34
85-097 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17,
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 3 czerwca 2004 roku

RBG-61-04/04/MW

Decyzja nr RBG 15/2004

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 2003 nr 86 poz. 804, Dz.U. z 2004 roku nr 93 poz. 891) oraz § 3 ust. 2 i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie naruszania zbiorowych interesów konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Grupie Finansowo Handlowej „NOVA” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

na podstawie art. 23c ust. 1 wymienionej na wstępie ustawy uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nie przekazywanie na konta wierzycieli należności wpłacanych przez konsumentów za pośrednictwem sieci punktów pod nazwą Multikasa.

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania

na podstawie art. 23c ust. 2 wymienionej na wstępie ustawy, w celu zapewnienia wykonania nakazu zaniechania praktyki, o której mowa w sentencji niniejszej decyzji zobowiązuje się Grupę Finansowo Handlową „NOVA” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku do jednokrotnego opublikowania w dziennikach Gazeta Olsztyńska oraz Dziennik Bałtycki ogłoszenia następującej treści:

„Wykonując nakaz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, informuje się, iż konsumenci, którzy płacili rachunki za pośrednictwem punktów pod nazwą „Multikasa” a środki te nie wpłynęły na konta wierzycieli powinni wystąpić o zwrot tych kwot do Grupy Finansowo Handlowej „NOVA” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (ul. Doki 1), jako podmiotu który nie wykonał obowiązku przelania pieniędzy na wskazywane przez konsumentów rachunki bankowe”.

Ogłoszenie powinno być opublikowane w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, w module o kształcie kwadratu, którego każda z krawędzi ma wymiary co najmniej 84 mm czcionką wielkości co najmniej „10”.

Na podstawie art. 100 e cytowanej wyżej ustawy, nadaje się decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Uzasadnienie:

Grupa Finansowo Handlowa NOVA Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (zwana też dalej Spółką) otworzyła na terenie Olsztyna, Malborka, Tczewa, Stargardu Gdańskiego, Karlina, Białogardu i Ostródy sieci punktów pod nazwą Multikasa, za pośrednictwem których konsumenci mogą uiszczać opłaty na rzecz rozmaitych usługodawców (np. zakładów energetycznych, TP S.A. itp.). Rachunki wpłacane za pośrednictwem punktów pn. Multikasa nie trafiały na konta wierzycieli.

Pismem z dnia 26 kwietnia 2004 roku Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Spółki poinformowała Prezesa Urzędu, iż wszystkimi przelewami zajmował się wspólnik Spółki Pan Marcin Stefański miał dopuścić się przywłaszczenia pieniędzy klientów, płacących rachunki za pośrednictwem punktów płatności „Multikasa”. Sprawę prowadzi Prokuratura Powiatowa w Tczewie.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Spółki w piśmie z dnia 10 maja 2004 roku, do stycznia 2004 roku, powodem opóźnień w przekazywaniu pieniędzy było przetrzymywanie środków na koncie Grupy Finansowo Handlowej „NOVA”, natomiast od stycznia 2004 roku rozpoczął się proces przywłaszczania wszystkich pieniędzy przez wspólnika Spółki oraz współpracującą z nim osobę zatrudnioną w Spółce.

W rezultacie środki pieniężne, wpłacone przez konsumentów, za pośrednictwem punktów pod nazwą Multikasa, tytułem opłat za rozmaite usługi (np. dostawy energii, telefon) lub regulowania zobowiązań (np. raty kredytów) nie trafiały na konta wierzycieli.

Informację o licznych skargach na działalność Spółki przekazała Prezesowi Urzędu Federacja Konsumentów w Olsztynie – tamtejszy Klub Federacji Konsumentów przyjął – według stanu na dzień 1 marca 2004 roku 33 zgłoszenia telefoniczne i osobiste od osób, które opłacały rachunki za pośrednictwem punktów p.n. „Multikasa”.

W oparciu o ustalony stan faktyczny, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów – zgodnie z ust. 2 cyt. wyżej artykułu - uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479[45] Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów wymaga zatem spełnienia dwóch przesłanek:

- a. Naruszenia zbiorowego interesu konsumentów
- b. Bezprawności działania

Prezes Urzędu ustalił, iż w niniejszej sprawie doszło do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Punkt 2 preambuły Dyrektywy 98/27/EC Parlamentu Europejskiego oraz Rady

Unii Europejskiej z dnia 19 maja 1998 roku w sprawie nakazów wydawanych w celu ochrony interesów konsumentów: „Zbiorowe interesy oznaczają interesy, które nie stanowią skumulowanych interesów poszczególnych osób poszkodowanych z racji naruszenia”.

Ze zbiorowym interesem konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy bezprawne działanie przedsiębiorców dotyczy, lub może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować. W niniejszej sprawie każda osoba, która zawarła umowę z Grupą Finansowo Handlową „NOVA” Sp. z o.o. w punktach „Multikasa” dotyczącą przelania kwot z tytułu opłat rachunków, spłaty rat itp. popadała w zwłokę w spełnieniu świadczenia.

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia przeto bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. Brak cech bezprawności winien przeto, w myśl art. 6 KC, wykazać przedsiębiorca /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwaji, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 roku nr 153 poz. 1503) czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Nie ulega wątpliwości, iż najpierw nieuzasadnione przetrzymywanie a następnie nie przelewanie wpłaconych przez konsumentów środków na konta wierzycieli było działaniem bezprawnym (naruszało cytowany wyżej art. 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji). Konsument, których środki nie zostały przekazane przez Spółkę wierzycielom znaleźli się w zwłoce ze spełnieniem świadczeń, do których byli zobligowani i w związku z tym narażeni zostali (bez własnej winy) na konieczność ponoszenia dodatkowych opłat za nieterminowe wywiązanie się ze zobowiązań lub nie wywiązanie się ze zobowiązań. W tym przejawia się szkoda, jaką ponieśli konsumenci, decydujący się na zawarcie umowy ze Spółką.

Nieuprawniona jest argumentacja Grupy Finansowo Handlowej „NOVA” Sp. z o.o., zgodnie z którą całą odpowiedzialność za zaistniałą sytuację ponosił Dyrektor Finansowy i jednocześnie udziałowiec Spółki. Osoba ta poniesie – w przypadku udowodnienia jej przestępstwa – odpowiedzialność karną, jednak podkreślić należy, iż zupełnie inaczej przedstawia się kwestia odpowiedzialności administracyjnej (w postępowaniu przed Prezesem Urzędu) a przede wszystkim odpowiedzialności cywilnej.

W ramach stosunku prawnego, którego stronami są Spółka i konsument, wierzycielem jest konsument, dłużnikiem Spółka a treścią stosunku prawnego – obowiązek przekazania środków pieniężnych na wskazany przez konsumenta rachunek bankowy. Spółka jest zatem zobowiązana do określonego działania, a co za tym idzie jest również odpowiedzialna za szkodę spowodowaną zaniechaniem obowiązku działania (patrz: *S. Soltysiński, A. Szajkowski, A. Szamański, J. Szwaja, Kodeks Spółek Handlowych Tom II. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002*).

Prezes Urzędu orzekając o obowiązku publikacji ogłoszenia, o którym mowa w sentencji decyzji w Gazecie Olsztyńskiej oraz Dzienniku Bałtyckim, miał na względzie konieczność wskazania środka usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Środkiem tym jest niewątpliwie poinformowanie konsumentów, o tym, że podmiotem od którego należy domagać się zwrotu wpłaconych w punktach „Multikasa” pieniędzy, które nie zostały przelane na konta wierzycieli jest Grupy Finansowo Handlowa

„NOVA” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Publikacja ogłoszenia w dwóch, dużych, lokalnych dziennikach, które publikowały artykuły o rozpatrywanej w niniejszym postępowaniu sprawie daje gwarancję, że dotrze ona do zainteresowanych konsumentów, mieszkających w miastach, w których Spółka prowadzi lub prowadziła swą działalność.

Prezes Urzędu nałożył na decyzję rygor natychmiastowej wykonalności, gdyż wymaga tego ważny interes konsumentów. Natychmiastowe wykonanie decyzji pozwoli zapobiec dalszym przypadkom narażania na straty konsumentów oraz pozwoli na przeprowadzenie sprawnej akcji informowania konsumentów o ich prawach, a konsekwencji do odzyskania przywłaszczonych kwot pieniężnych.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem bydgoskiej delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów .

Otrzymuje:

GFH NOVA Sp. z o.o.

Ul. Doki 1

80-863 Gdańsk